

Signal

Erik Toth

Znanstvenofantastični triler *Signal* (The Signal, 2014, William Eubank) uporablja večno tematiko vesoljskih ugrabitev in nanje vezanega (ameriškega) strahu pred tujimi vrstami iz prostranega vesolja. *Signal* bi lahko opredelili kot psevdo »film ceste«, saj trije protagonisti, ki se vozijo proti Kaliforniji, nekoč ameriški obljubljeni deželi, nekje vmes zaključijo pot zaradi sledenja izzivalnim dejavnostim zloglasnega hekerja z imenom Nomad. Ne pričakujejo pa, da bo konec poti prestavljala zapuščena hiša sredi nevadske pustinja, kamor jih je zapeljal iskani neznanec. V tem trenutku se iz, tako vsaj deluje na prvi pogled, klasičnega najstniškega izleta z vmesnimi nesoglasji med potniki (dva sta namreč v razmerju in ona bo ostala v Kaliforniji zaradi študija, kar lahko pomeni tudi konec ljubezni med njima), film prelevi v strašljivo laboratorijsko eksperimentiranje primerkov (morebitne) tujevrstne ugrabitve.

Drugi celovečerec v režiji Williama Eubanka prinaša sprejemljivo kritiko že nekoliko pozabljenega oziroma na stran postavljenega strahu, vezanega na številne teorije zarote o vladnih skrivnih poskusih nad »zasačenimi« in »preveč radovednimi« ljudmi, večnih skrivnostih o neznanih letečih predmetih na Zemlji ter celotne ameriške mašinerije pri prikrievanju slednjega (glej teorije o Območju 51). Četudi je prisoten že navedeni kritični pristop, se režiser prikrito vendarle opredeli in obenem pušča veliko prostora za mnenje gledalcem prav preko stalnega zakrivanja dejanske resnice protagonistov ter lepo plasiranega obrata.

Strah in tesnoba likov, ki so se znašli neznanu kje zaradi neznanega razloga, avtor izkoristi za gradnjo suspenza, ki gledalca drži pred ekranom, vendar obenem taisto napetost razbija s precej zavajajočimi flashbacki glavnih likov. Slednji so uporabljeni skoraj kot žuganje vsem preveč radovednim (mladim Američanom); hkrati pa izpostavljajo problematiko izgube in nemoči, ki jo ljudje doživljamo kot še eno, hujšo vrsto preganjavice.

William Eubank želi potrditi, da (res) nismo sami v vesolju, toda hkrati na surov način deklamira, da smo pravi sovražniki ljudje sami. V dobi prevlade svetovnega spleta smo vsepovsod vidni in sledljivi, nikdar zares sami in naposled nikjer povsem »varni« pred očmi drugih. Postavljeni smo torej v grozljivi začarani krog premišljevanja o zasebnosti, ki nam pripada, in nanjo vezani samoti, ki se je tako zelo bojimo.

Nevidna ženska

Nika Jurman

»Moj oče ni bil dober človek, bil pa je velik človek,« je o pokojnemu očetu Charlesu zapisala hči Katie Dickens. Dickens je pionir današnjih zvezdnikov, literarni genij in velikan, socialni idealist, ki se rad znajde v vlogi nastopajočega. Čeprav zanj ni bolj domačega kraja od centra pozornosti, si ga v filmu *Nevidna ženska* (The Invisible Woman, 2013, Ralph Fiennes) deli z žensko, ki jo je dolga leta skrival pred javnostjo. Ellen »Nelly« Ternan (Felicity Jones) je sramežljiva najstnica, introvertirana lepotica, v kateri Charles najde del svoje do takrat predvsem publikli namenjene osebnosti.

Pisateljeva veličina je v filmu podana z enako mero pomembnosti kakor resnica »nevidne ženske«. Vloge ljubice si Nelly ni zares želela, v to situacijo so jo pripeljala čustva v kontekstu togih viktorijanskih vrednot. Biografski drami daje svežino nežna pripoved, kjer so spremembe v odnosih nakazane subtilno, skoraj impresionistično. Takó naklonjenost, ki jo pokaže Charles do mlade igralka, sočasno z gledalci opazijo tudi drugi filmski liki. Najmanj namigov potrebuje Nellyjina mati (Kristin Scott Thomas), ki je iz strahu za prihodnost hčera stalno na preži. Charlesa v zvezi z Nelly vodi nezadovoljivo družinsko življenje; ženi je neskončno hvaležen za deset otrok, a je ne vidi kot partnerko, ki bi razumela njegovo delo in osmišljala njegov obstoj.

Eden prvih filmskih prizorov je vaja za odrsko priredbo, kjer Fiennes v Dickensovem stilu zastopa štiri vloge; poleg režiserja in glavnega igralca v *Nevidni ženski* igra tudi Dickens v vlogi igralca in režiserja predstave *The Frozen Deep*. Pisatelja spoznamo v luči popolnega obvladovanja odra, publike in popularnosti, z izjemnim talentom, prezenco intelektualnega alfa samca in smislom za humor. Z Nelly pa se v pravem nasprotju s Charlesom seznanimo ob samotnem sprehodu čez plažo, kamor se zateče s svojo skrivnostjo, ki jo izdaja s pomenljivimi pogledi in poglobljenim poznavanjem literarnega opusa enega največjih svetovnih pripovednikov.

Poleg estetske fotografije in poudarka na bližnjih kadrih, nad katerimi se je Fiennes navdušil pri Istvánu Szabu, *Nevidno žensko* odlikuje stilsko bogata scenografija. Opazna je referenca na Dickensova Velika pričakovanja, saj odnos med Pipom in Estello simbolizira zvezo Charlesa in Nelly. Mimogrede, v eni od petih ekranizacij tega romana (2012, Mike Newell) prav tako nastopa Ralph Fiennes, priredba pa se po kakovosti in eleganci pripovedi z *Nevidno žensko* ne more primerjati, saj gre pri dotičnem za res mojstrsko izražen prostor med resničnim in tistim, kar se sme v angleški družbi 19. stoletja povedati naglas.